

Stockholm
2003-10-30

PRESSMEDDELANDE

Över 200 dör årligen av den smärtmedicin som landstingen rekommenderar!

I det nya numret av Svenska Smärtföreningens tidning *Leva med smärta* (nr 3/2003) som kommer ut idag redovisas den nya rapporten "Sluta ransonera smärtvården". Den bygger på tre undersökningar:

- En Sifo undersökning om allmänhetens syn på förskrivning av läkemedel
- En undersökning gjord bland 144 läkare om deras syn på makten över förskrivningar och inställning till läkemedelskommittéernas rekommendationer
- En undersökning gjord bland 119 landstingspolitiker i fem landsting om deras syn på, och kunskap om, läkemedel i sjukvården.

Rapporten visar bland annat att:

- Endast 4% av allmänheten stödjer påståendet att en läkare bör välja det billigaste av två läkemedel även om risken för biverkningar är något större
- En stor majoritet anser att landstingens läkemedelskommittéer alltid bör rekommendera det effektivaste och säkraste läkemedlet, även om det kostar mer
- 64% anser att det "stämmer mycket väl" med deras uppfattning att en patient som vill ha ett dyrare läkemedel ska få det om han/hon betalar mellanskillnaden själv. Politikerna instämmer så gott som enigt i denna uppfattning.
- Hela 58% av läkarna instämde helt i påståendet att man "alltid bör skriva ut det effektivaste och säkraste läkemedlet
- De allra flesta läkarna (71%) anser att patienten bör få det läkemedel som är effektivast eller minskar risken för biverkningar även om det inte är rekommenderat av läkemedelskommittén.
- En tredjedel av läkarna känner ofta oro för att deras förskrivning av smärtmedicin ska leda till allvarliga biverkningar, tex magsår
- Långt över hälften av politikerna (61%) menar att patienterna alltid har rätt till det effektivaste och säkraste läkemedlet, även om det kostar mer. Så gott som ingen tar avstånd från detta påstående
- Förskrivning av gamla smärtmedicin leder till att mellan 200 och 300 personer dör varje år på grund av biverkningar i form av akut blödande magsår. Något som kan undvikas om man gav patienterna ny, bättre – men dyrare – medicin.

- Den svenska sjukvårdens ambitioner tycks inte längre sikta på att leverera bästa möjliga vård och rädda flest möjliga liv. Istället handlar det idag om att till varje pris minska kostnaderna för vård och läkemedel, vilket drabbar hundratusentals smärtdrabbade, säger Raymond Berggren, ordförande i Svenska Smärtföreningen.

Landstingsförbundet och landstingens läkemedelskommittéer samarbetar för att minska användandet av nya och ofta dyrare läkemedel. Läkare utsätts idag för hård press att välja det billigaste läkemedlet och för att inte sjukskriva "i onödan".

- Sjukvården förefaller ha fått en ny huvudinriktning som går ut på att ransonera vård. Det resulterar i stängda smärtkliniker, långa köer och ökat lidande. Det är absurt att landstingspolitiker kan "glömma bort" att vi samtidigt får något för pengarna, till exempel längre liv, mindre smärta och förbättrad livskvalitet, säger Raymond Berggren.

Rapporten pekar på ett exempel som visar vilka konsekvenser den nya ransoneringspolitiken får. De nya läkemedlen mot smärta – så kallade coxiber - är ifrågasatta därför att de är dyrare. De flesta läkemedelskommittéer uppmanar sina läkare att inte förskriva dessa smärtmediciner till sina patienter, trots att de är bättre och ger färre biverkningar än de äldre medicinerna (endast 5 av 25 rekommenderade våren 2003 de nya och säkrare medicinerna).

Internationella studier visar att den ökande förskrivningen av vanliga värktabletter har lett till en ökning av patienter med akuta magsår. En majoritet av de patienter som söker för magblödning har använt dessa äldre mediciner. Engelska data visar att 80 procent av patienterna som dör i blödande eller brustet mag-tarmsår har använt den gamla sortens smärtmediciner.

Socialstyrelsen konstaterar att omkring 1000 personer i Sverige dör av blödande magsår, men man undviker att ange någon exakt siffra på hur många av dessa som dör på grund av den medicin de tar. Dock citerar Socialstyrelsen andras beräkningar som visar att mellan 20-40% av alla som avlider av akut blödande magsår gör det på grund av att de använt de äldre smärtmedicinerna.

- Den genomsnittliga kirurgkliniken har minst en magsårspatient i månaden, och åtminstone två dödsfall per år som orsakas av de gamla värktabletterna. Mellan 200 och 300 personer dör alltså varje år av den smärtmedicin de får av sin egen doktor. Det är svårt att förstå hur någon kan försvara en fortsatt förskrivning av dessa läkemedel när de istället borde förseras med en varningstext om hög risk för magsår, säger Raymond Berggren.

Rapporten finns i sin helhet på nätet (www.levamedsmarta.com)

För ytterligare information, kontakta:

Raymond Berggren, ordförande Svenska Smärtföreningen, telefon; 070-327 27 51

Tomas Timander, leg. smärtläkare, styrelsemedlem i Smärtföreningen, telefon; 08-673 67 30

Tomas Ekström, leg. smärtläkare, författare till boken

"Smärtans labyrint", telefon; 070-234 92 67